

महाराष्ट्र विधानपरिषद

तिसरे अधिवेशन, २०१६

तारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

मंगळवार, दिनांक १९ जुलै, २०१६ / आषाढ २८, १९३८ (शके)

(१) महसूल, मदत व पुनर्वसन कार्य मंत्री	}	यांचे प्रभारी विभाग
(२) अल्पसंख्यांक विकास आणि औकाफ मंत्री		
(३) परिवहन मंत्री		
(४) कृषि आणि फलोत्पादन मंत्री		
(५) ऊर्जा, नवीन व नवीकरणीय ऊर्जा, राज्य उत्पादन शुल्क मंत्री		
(६) पशुसंवर्धन, दुग्धविकास व मत्स्यविकास मंत्री		
(७) भूकंप पुनर्वसन मंत्री		

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५५

पडघा (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) येथील विद्युत प्रकल्पासाठी जमिनी संपादित
केलेल्या प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीत सामावून घेण्याबाबत

- (१) * २१३०९ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) पडघा (ता.भिवंडी, जि.ठाणे) येथील विद्युत प्रकल्पासाठी जमिनी संपादित झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांनी नोकरी मिळण्यासाठी माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान आंदोलन केले होते, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, प्रकल्पग्रस्तांना जाचक अटी व नियम दाखवत नोकरीत सामावून घेण्यास कंपनी व्यवस्थापन टाळाटाळ करित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीत सामावून घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

(३) शासनाच्या प्रचलित नियमानुसार व कंपनीच्या प्रकल्पग्रस्तांकरीता असलेल्या धोरणानुसार प्रकल्पग्रस्तांना नोकरीत सामावून घेण्याबाबतची कार्यवाही महापारेषण कंपनीकडून करण्यात येत आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**संग्रामपूर (जि.बुलढाणा) व तेल्हारा (जि.अकोला) तालुक्यातील शेतकरी
सिंचनाच्या लाभापासून वंचित असल्याबाबत**

(२) * २०५९१ श्री.अशोक उर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) संग्रामपूर (जि.बुलढाणा) व तेल्हारा (जि.अकोला) तालुक्यातील लाभधारक शेतकऱ्यांसाठी ११९ कुपनलिकेवर रुपये ४ कोटी खर्च होऊनही शेतकऱ्यांना कोणताच लाभ प्राप्त झाला नसून शेतकरी सिंचनाच्या लाभापासून वंचित राहिले असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार शेतकऱ्यांना सिंचनाचा लाभ मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील नवीन जिल्हे व तालुके निर्मितीबाबत

(३) * १९५९५ श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अमरसिंह पंडित, डॉ.अपूर्व हिरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १४६१० ला दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील नवीन जिल्हे व तालुक्यांच्या निर्मितीबाबत निकष निश्चित करण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेल्या अप्पर मुख्य सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीस दिनांक ३१ मे, २०१६ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, अखेरची मुदतवाढ संपुष्टात आलेली असल्याने या समितीने आपला अहवाल शासनाकडे सादर केलेला आहे काय,

(३) असल्यास, नाशिक जिल्ह्याचे विभाजन करून मालेगांव जिल्हा निर्मितीबाबत तसेच, राज्यातील अन्य जिल्हे व तालुक्यांच्या निर्मितीबाबत निकष निश्चित करण्याबाबत विभागीय आयुक्त (कोकण) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत समितीने सादर केलेल्या अहवालावर सर्व विभागीय आयुक्तांचे अभिप्राय शासनास प्राप्त झाले आहे काय,

(४) असल्यास, उक्त अभिप्राय-शिफारशींचे स्वरूप काय आहे व तालुका विभाजनाचे निकष निश्चित करून नविन तालुका निर्मितीबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२), (३) व (४) शासन निर्णय दिनांक २४.०६.२०१४ अन्वये जिल्हा विभाजनाबाबत निकष निश्चित करण्याकरीता अप्पर मुख्य सचिव (महसूल) यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत करण्यात आलेल्या समितीस दिनांक ०७ जुलै, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये अहवाल सादर करण्याकरीता दिनांक ३१ जुलै, २०१६ पर्यंत मुदतवाढ देण्यात आली आहे. सदर समितीचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर शासनस्तरावर मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेने निश्चित केल्या जाणाऱ्या निकषानुसार नाशिक जिल्ह्याचे तसेच अन्य जिल्ह्यांचे विभाजन / पुनर्रचनेबाबत प्रकरणपरत्वे उचित निर्णय घेण्याचे योजिले आहे.

तालुका विभाजनाचे निकष निश्चित करण्याबाबत विभागीय आयुक्त, कोकण यांच्या अध्यक्षतेखाली गठीत समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला असून सदर

अहवालावर सर्व विभागीय आयुक्त यांचेकडून मागविण्यात आलेले अभिप्राय शासनास प्राप्त झाले आहेत. त्यानुसार तपासणी करून तालुका विभाजनाचे निकष निश्चित करण्याकामी धोरणात्मक निर्णय घेण्याच्या दृष्टीने प्रस्ताव मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्याचे संकल्पित आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राहूरी (जि.अहमदनगर) येथील महात्मा फुले कृषि विद्यापीठात शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक शुल्क माफ करण्याबाबत

(४) * २१८९८ श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राहूरी (जि.अहमदनगर) येथील महात्मा फुले कृषि विद्यापीठात शिक्षण घेत असलेल्या विद्यार्थ्यांनी दुष्काळाच्या पार्श्वभूमीवर पदवीचे शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांचे संपूर्ण शैक्षणिक शुल्क माफ करावे तसेच अन्य मागण्यांबाबत राहूरी येथील कृषि विद्यापीठासमोर दिनांक ५ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास आंदोलन केले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, आंदोलनकर्त्यांच्या मागण्या कोणकोणत्या आहेत, सदर मागण्यांपैकी कोणकोणत्या मागण्या मान्य करण्यात आल्या आहेत व उर्वरित मागण्यांबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) श्री.युवराज पवार, तालुका अध्यक्ष राष्ट्रवादी विद्यार्थी काँग्रेस (राहूरी ता.) यांनी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ प्रशासनास दि.२९/०४/२०१६ च्या पत्रान्वये राष्ट्रवादी काँग्रेसच्या वतीने दि.३/०५/२०१६ रोजी मोर्चाचे आयोजन करत असल्याचे निवेदन दिले होते. त्यानुसार दि.३/०५/२०१६ रोजी महात्मा फुले कृषि विद्यापीठासमोर आंदोलन केले होते.

(२) आंदोलनकर्त्यांच्या मागण्या पुढीलप्रमाणे आहेत.

कृषि पदवीकेसाठी असलेला लेखी व प्रॅक्टिकल अभ्यासक्रमासाठी असलेला स्वतंत्र उत्तीर्ण नियम रद्द करणे, कृषि महाविद्यालयाच्या इ.बी.सी. स्कॉलरशिप विद्यार्थ्यांना अदा करावी, दुष्काळग्रस्त भागातील विद्यार्थ्यांचे शैक्षणिक व वसतीगृह शुल्क माफ करावे या मागण्या आहेत.

मागण्यांवर करण्यात आलेली कार्यवाही / वस्तुस्थिती-

महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषदेच्या ९० व्या बैठकीत महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहुरी अंतर्गत निम्नस्तर कृषि शिक्षणांतर्गतच्या कृषि शिक्षण अभ्यासक्रम नियमावलीस मान्यता देण्यात आलेली आहे. सदरच्या नियमावलीनुसार ३५ टक्के गुणांसह स्वतंत्र उत्तीर्ण होण्याची अट लागू आहे. त्यात बदल करण्यात आलेला नाही.

सन २०१५-२०१६ या आर्थिक वर्षात महात्मा फुले कृषि विद्यापीठाला आर्थिकदृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्काच्या ५० टक्के प्रतिपूर्तीसाठी रु. १७,७९,७५,२१७/- वितरीत करण्यात आली आहे. सन २०१६-१७ या आर्थिक वर्षात रु. ९.६० कोटी इतकी तरतूद उपलब्ध असून त्यापैकी रु ७.६८ कोटी वितरीत करण्यात आले आहेत.

५० टक्के पेक्षा कमी आणेवारी असलेल्या गावातील विद्यार्थ्यांचे परीक्षाशुल्क माफ करण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतलेला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात शेतकऱ्यांना पुरविण्यात येणाऱ्या सौर कृषिपंप
 खरेदीत गैरव्यवहार झाल्याबाबत**

(५) * १९५७७ प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.हेमंत टकले, श्री.रामराव वडकुते, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.खवाजा बेग, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.अनिल भोसले, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.संदिप बाजोरिया : तारांकित प्रश्न क्रमांक १५२२४ ला दिनांक १४ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने गुजरात, आंध्रप्रदेशच्या तुलनेत प्रत्येकी एक ते दीड लाख रुपये अधिक देऊन महागड्या दराने सौरपंप खरेदी केल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले,

(३) असल्यास, महागड्या दराने शेकडो सौरपंप खरेदीमध्ये मोठ्या प्रमाणात गैरव्यवहार झाला असल्याने हा खरेदी व्यवहार रद्द करून नव्याने निविदा काढून अन्य कंपनीला काम देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे. महाराष्ट्रामध्ये पारदर्शक निविदा प्रक्रियेद्वारे कमीत कमी दर लावणाऱ्या पुरवठादाराकडून सौर कृषिपंप खरेदी केलेले आहेत.

(२) गुजरात व महाराष्ट्र राज्यातील सौर कृषिपंप योजनेचा अभ्यास करून अहवाल सादर करण्याच्या सूचना महावितरण कंपनीस देण्यात आल्या होत्या. सदर अहवालातील निष्कर्षानुसार महाराष्ट्रात महावितरण कंपनीने काढलेल्या सौर कृषि पंपाच्या निविदेमध्ये, काटेकोर गुणवत्ता व कार्यक्षमता तपासणी, देयकाच्या रक्कमेसंदर्भीय अटी म्हणजेच सौर कृषिपंप आस्थापित झाल्यानंतर ६०% रक्कम देणे, १०% रिटेंशन रक्कम ठेवणे, उर्वरित ३०% रक्कम समान हप्त्यांमध्ये ५ वर्षात देणे, रिमोट मॉनिटरिंग यंत्रणा आणि सौर पॅनल वॉरंटीसाठी घेण्यात येणारी परफॉर्मन्स बँक गॅरंटी ५ वर्षासाठी कंत्राट रकमेच्या ५% रक्कम व पुढील ५ वर्षासाठी २% रक्कमेची बँक गॅरंटी असणे या गोष्टींचा प्रामुख्याने अंतर्भाव असल्याने सौर कृषिपंपाची गुणवत्ता, कार्यक्षमता व कार्याचा कालावधी यामध्ये वाढीची शाश्वती दिसून येते. गुजरात राज्यात सौर कृषि पंप कार्यान्वित होताच १००% रक्कम मिळण्याची तरतूद आहे. त्यामुळे महाराष्ट्रातील सौर कृषिपंपांच्या निविदा दरांमध्ये व्याजदराचा समावेश असल्याने सौर कृषिपंपांचे दर गुजरात राज्याच्या तुलनेत जास्त आहेत.

(३) हे खरे नाही. महावितरण कंपनीने संपूर्ण निविदा प्रक्रिया पारदर्शकपणे पूर्ण केली असून त्यामध्ये कोणताही गैरव्यवहार झालेला नाही. सबब, अन्य कंपनीला काम देण्याविषयी कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

भोसरी (ता.जि.पुणे) येथील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या वसाहतीतील भूखंड बेकायदेशीर खरेदी केल्याबाबत

- (६) * २०६०१ श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जयवंतराव जाधव, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या भोसरी (ता.जि.पुणे) येथील औद्योगिक वसाहतीतील गट/सर्व्हे नं.५२ अथवा तत्सम भुमापन क्रमांकाचे भूखंड श्रीमती मंदाकिनी एकनाथराव खडसे व श्री.गिरीष चौधरी या इसमांनी अनधिकृतरीत्या खरेदी केल्याची बाब माहे एप्रिल व मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर बेकायदेशीर खरेदी व्यवहाराची नोंद निबंधक कार्यालयातील अधिकाऱ्यांनी बेकायदेशीररित्या नोंदवून घेतली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर प्रकरणी या कार्यालयातील अधिकाऱ्यांना निलंबित करून या संपूर्ण प्रकरणाची सीआयडी मार्फत चौकशी करण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, सदर प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार गैरव्यवहार करणाऱ्याविरुद्ध कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

नवी मुंबई येथील प्रस्तावित आंतरराष्ट्रीय विमानतळाच्या क्षेत्रात बेकायदा खाणकाम सुरु असल्याबाबत

- (७) * २०३५८ श्री.अमरिशभाई पटेल, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) नवी मुंबई येथील प्रस्तावित आंतरराष्ट्रीय विमानतळाच्या मुख्य क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात बेकायदा खाणकाम सुरु असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार सदरील प्रकरणातील संबंधितांवर गुन्हे दाखल करून त्यांच्यावर कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) नवी मुंबई आंतरराष्ट्रीय विमानतळासाठी संपादित करण्यात आलेल्या जागेवर होत असलेल्या माती/मुरुमाच्या अवैध उत्खननाबाबत सिडको प्रशासनाकडून प्राप्त तक्रारीच्या अनुषंगाने सिडकोचे अभियंता, पनवेल तहसिल कार्यालयातील अधिकारी व पोलीस यांच्यामार्फत संयुक्तपणे कारवाई करून, संबंधितांविरुद्ध दिनांक २६ एप्रिल, २०१६ रोजी गुन्हा दाखल करण्यात आला आहे. तसेच ६ डंपर व १ पोकलेन मशीन जप्त करण्यात आले आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

उद्गीर (जि.लातूर) तालुक्यातील बाग-ए-हिस्साम (राणी महल) या ऐतिहासिक वास्तुच्या नावे असलेल्या जमीन प्रकरणात गैरव्यवहार झाल्याबाबत

(८) * २२१७९ श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उद्गीर (जि.लातूर) तालुक्यात बांधण्यात आलेल्या बाग-ए-हिस्साम (राणी महल) या ऐतिहासिक वास्तुच्या नावे असलेल्या ६० एकर १८ गुंठे जमीन प्रकरणात गैरव्यवहार झाल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार जमीन प्रकरणी गैरव्यवहार कारणाच्यावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) असे निदर्शनास आले नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिवाजीनगर (ता.साक्री, जि.धुळे) येथे सौर ऊर्जा प्रकल्पाच्या विस्तारीकरणाबाबत

(९) * २१६७६ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शिवाजीनगर (ता.साक्री, जि.धुळे) येथे नव्याने ५० मेगावॉट सौर ऊर्जा प्रकल्पाचा विस्तारीकरणाच्या कामाला मंजूरी देण्याचे आश्वासन मा.ऊर्जा मंत्री यांनी माहे सप्टेंबर, २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले होते, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सौरऊर्जा प्रकल्पाच्या विस्ताराबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय. हे अंशतः खरे आहे. २५ मे.व. क्षमतेच्या प्रकल्पाची निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाने (महाबीज) यांनी बियाणांच्या किंमतीमध्ये वाढ केल्याबाबत

(१०) * २०६८० श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दुष्काळी परिस्थितीत महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाने (महाबीज) तूर, मूग, उडीद, सोयाबीन या कडधान्यांसह ज्वारी आणि बाजरीच्या बियाणांमध्ये प्रचंड प्रमाणात वाढ केल्याने शेतकरी हवालदिल झाले असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार बियाणांच्या किंमती कमी करण्याच्या दृष्टीने शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) मागील तीन वर्षांमध्ये दुष्काळामुळे बियाण्यांचे उत्पादन कमी झाले होते. त्यामुळे कडधान्यांसह ज्वारी व बाजरीच्या बियाण्यांच्या किंमतीमध्ये वाढ झाल्यामुळे महाबीजने काही बियाण्यांच्या विक्री दरामध्ये काही प्रमाणात वाढ केली होती.

(२) महाबीजने बियाणे दरात केलेल्या वाढीवर स्थगिती देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे व शेतकऱ्यांना दिलासा देण्याकरीता सन २०१६ मध्ये खरीप हंगामासाठी सुधारीत दरात उपलब्ध करून देण्यात आलेल्या/येणाऱ्या मूग, तूर व उडीद पिकांचे बियाणे शेतकऱ्यांना सन २०१५ या वर्षी असणाऱ्या दरात उपलब्ध करून देण्याचा निर्णय घेण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**रत्नागिरी कृषि कार्यालयामार्फत नियमबाह्यरित्या शेतीपंप
 खरेदीकरून गैरव्यवहार केल्याबाबत**

(११) * २१७२९ श्री.धनंजय मुंडे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रत्नागिरी कृषि कार्यालयामार्फत नियमबाह्यरित्या शेतीपंप खरेदी करण्यात आल्याच्या तक्रारी सन २०१५ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आल्या आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, २ अश्वशक्ती पंपाची आवश्यकता असतांना पाच अश्वशक्तीचे पंप काळ्या यादीतील कंपनीकडून खरेदी करून लाखो रुपयांचा गैरव्यवहार करण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार नियमबाह्यरित्या शेतीपंप खरेदी करून गैरव्यवहार कारणाऱ्यावर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) हे खरे नाही.

(२) शेतकऱ्यांच्या मागणीनुसार २ अश्वशक्ती ते ५ अश्वशक्ती क्षमतेच्या पंपांचा पुरवठा करण्यात आला असून, सदर पंपांची खरेदी काळ्या यादीतील कंपन्यांकडून करण्यात आलेली नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यात कोळशावर आधारीत वीज प्रकल्पामध्ये
पाण्याचा बेसुमार उपसा होत असल्याबाबत**

(१२) * २१००३ श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.रामराव वडकुते, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अनिल भोसले, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कोळशावर आधारित सुरु असलेल्या वीज प्रकल्पामधून दरवर्षी जवळपास सव्वा कोटी जनतेचे पिण्याचे पाणी वापरले जाते अशी माहिती ग्रीनपीस इंटरनेशनल या संस्थेने माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान प्रसिध्द केलेल्या अहवालात दिली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यातील कोळशावर आधारित वीज प्रकल्पांमध्ये पाण्याचा बेसुमार उपसा होत असल्यामुळे दुष्काळग्रस्त भागाला पाणी टंचाईला सामोरे जावे लागत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) सदर संस्थेने जागतिक अहवाल प्रसिध्द केल्याचे दिसून येते.

(२) हे खरे नाही

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाची बस सवलतीची
रक्कम शासनाकडे प्रलंबित असल्याबाबत**

(१३) * १९६८८ अॅड.अनिल परब, श्री.जगन्नाथ शिंदे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १७२३७ ला दिनांक २१ मार्च, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात: सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) एसटी महामंडळातर्फे विविध घटकांना देण्यात येणाऱ्या सवलतीपोटी सन २०१४-१५ आणि २०१५-१६ मध्ये शासनाकडील प्रलंबित थकबाकी रूपये २,८०० कोटी आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, शासनाच्या परिवहन विभागाने या सवलती विषयी निर्णय घेण्यासाठी माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान समिती गठीत केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सदर समितीचा अहवाल शासनास प्राप्त झाला आहे काय, सदर अहवालात कोणत्या शिफारशी केल्या आहेत व त्यावर शासनाने कोणता निर्णय घेतला आहे,

(४) असल्यास, उपरोक्त समितीचा अहवाल अद्याप प्राप्त झाला नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व याबाबतची सद्यःस्थिती काय आहे ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) सवलत मुल्यापोटी राज्य शासनाकडून महामंडळास सन २०१४-१५ चे रु.१२१७.२५ कोटी व सन २०१५-२०१६ साठी रूपये१३५१.४५ कोटी असे एकूण रु. २५६८.७० कोटी येणे प्रलंबित असून त्यापैकी सन २०१५-१६ मध्ये रु.१२१३.८२ कोटी सवलत मूल्य राज्य परिवहन महामंडळाला उपलब्ध करून दिले आहेत.

(२) होय.

(३) सदर समितीचा अहवाल शासनास अद्याप प्राप्त झालेला नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**बीड जिल्हयातील ३३/११ के.व्ही. उपकेंद्र पूर्ण क्षमतेने
कार्यान्वित होत नसल्याबाबत**

- (१४) * २२४५१ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे,
श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-
- (१) बीड जिल्हयातील ३३/११ के.व्ही. उपकेंद्र पूर्ण क्षमतेने कार्यान्वित होत नसल्याबाबतची तक्रार लोकप्रतिनिधींनी अधीक्षक अभियंता, बीड यांच्याकडे दिनांक २४ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गेवराई तालुक्यातील मिरगावसह जिल्हयातील अनेक ठिकाणची ३३/११ के.व्ही. उपकेंद्र बंद असून सदर उपकेंद्राच्या दुरुस्तीची कामे बोगस असल्याचे निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार उपकेंद्राच्या दुरुस्तीची बोगस कामे करून गैरव्यवहार करणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) व (३) हे अंशतः खरे आहे.

गेवराई तालुक्यातील मिरगांव उपकेंद्र दिनांक १५.५.२०१६ ते ६.७.२०१६ या कालावधीत बंद होते. उपरोक्त कालावधीत मिरगांव उपकेंद्रावरील भार ३३/११ केव्ही तळवाडा उपकेंद्रावर जोडण्यात आला होता. बीड जिल्हयातील इतर कुठलेही ३३/११ केव्ही उपकेंद्र बंद स्थितीत नाही.

बीड जिल्हयातील ३३/११ केव्ही उपकेंद्र ज्या कारणामुळे बंद आहे त्याची पाहणी करून संबंधित ठेकेदारास आढळून आलेल्या त्रुटीची पूर्तता करण्याबाबत कळविण्यात येऊन उपकेंद्राच्या दुरुस्तीची कामे हमी कालावधीमध्ये असल्याने संबंधित ठेकेदाराकडूनच सदर कामे पूर्ण करून घेण्यात आली आहेत. त्यामुळे गैरव्यवहाराचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईसह ठाणे व नवी मुंबई या परिसरात परप्रांतीय मासे विक्रेत्यांकडून भेसळयुक्त मासे विक्री होत असल्याबाबत

(१५) * १९७९६ श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय अन्न व औषध प्रशासन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईसह ठाणे व नवी मुंबई या परिसरात परप्रांतीय मासे विक्रेत्यांकडून भेसळयुक्त मासे विक्री होत असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मासळी ताजी दिसण्यासाठी काही विक्रेते विशिष्ट रंग लावत असून अशा प्रकारच्या भेसळयुक्त मासेविक्रीमुळे अनेक नागरिकांचे आरोग्य धोक्यात आल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने भेसळयुक्त मासेविक्री करणाऱ्या विक्रेत्यांवर कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

औरंगाबाद जिल्ह्यात अवैधरित्या ब्रास मुरुमाची चोरी करून शासनाचा महसूल बुडविल्याबाबत

(१६) * २०५३६ श्री.सुभाष झांबड, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद जिल्ह्यातील वाळूजच्या रामराई रस्त्यावरील गायरान जमिनीतून शेकडो ब्रास मुरुमाची चोरी केली जात असून शासनाचा हजारो रुपयांचा महसूल बुडविला जात असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार अवैधपणे मुरुमाची चोरी करून शासनाच्या महसूलाची लूट करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) असे निदर्शनास आले नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यातील बेंबळा प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत

(१७) * २१९३१ श्री.ख्वाजा बेग, श्री.अनिल भोसले, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्ह्यातील बेंबळा प्रकल्पाचे काम होवून २० वर्षांचा कालावधी होऊनही प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन झाले नाही, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, या प्रकल्पातील "प्रकल्पग्रस्त सुशिक्षित बेरोजगारांची" वयोमर्यादा कालावधी संपत आली असून अद्यापपर्यंत त्यांना नोकऱ्या देण्यात आल्या नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार प्रकल्पग्रस्तांचे पुनर्वसन करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

महाराष्ट्र प्रकल्पबाधित व्यक्तीचे पुनर्वसन अधिनियम १९९९ अंतर्गत देय असलेल्या सर्व प्रकारच्या सुविधा प्रकल्पग्रस्तांना पुरविण्यात आलेल्या आहेत.

(२) सामान्य प्रशासन विभाग शासन निर्णय क्र.न्यायप्र-१००९/प्र.क्र.२०२/०९/१६-अ, दिनांक २७ ऑक्टोबर, २००९ अन्वये प्रकल्पग्रस्तांकरीता राखीव असलेल्या जागे करीता स्पर्धा परीक्षेमध्ये भाग घेऊन नियुक्ती देण्याबाबतचे आदेश असल्यामुळे त्यानुसार कार्यवाही करण्यात येते.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुंबईतील वक्फ मालकीच्या जमिनींची बेकायदेशिर विक्री केल्याबाबत

(१८) * १९५३७ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.विक्रम काळे, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.ख्वाजा बेग, डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे, श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) वक्फ बोर्डासंबंधी नेमलेल्या न्या.शेख समितीच्या अहवालावर उपाययोजना करण्याकरिता मा.अल्पसंख्यांक विकास मंत्र्यांनी बोलविलेल्या बैठकीमध्ये मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा अवलंब न करता मुंबईतील वक्फच्या मालकीच्या ७० जमिनी धर्मादाय आयुक्तांनी विक्रीस परस्पर मान्यता दिल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यापैकी काही जमिनी म्हाडा, महानगरपालिका तर काही जमिनी खाजगी व्यक्ती वा संस्थांना हस्तांतरीत करण्यात आल्या तर विकासकांनी त्यावर पुनर्विकासाचे सादर केलेले प्रस्ताव महानगरपालिका व शासनाने मंजूर केल्याची बाब या बैठकीत निदर्शनास आली, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, मुंबईच्या धर्मादाय आयुक्तांनी वक्फ बोर्डाच्या मालकीच्या मुंबईतील ९ जागा रुपये १०७ कोटी ५५ लाख एवढ्या नाममात्र दरात विकल्याची बाब निदर्शनास येऊनही व मा.सर्वोच्च न्यायालयाच्या आदेशाचे उल्लंघन करणाऱ्या धर्मादाय आयुक्तांविरुद्धात शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) असल्यास, मुंबईतील ९ जागा कोणकोणत्या व्यक्ती, संस्था वा विकासक यांना कधी व किती किंमतीत विकण्यात आल्या आहेत तसेच याबाबतचा सर्व तपास पूर्ण झाला आहे काय,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे. वक्फ मंडळाशी संबंधित प्रकरणांचा आढावा घेण्यासाठी तत्कालीन मा.मंत्री, अल्पसंख्यांक विकास यांनी दिनांक ११ मे, २०१६ रोजी बैठक घेतली होती. सदर बैठकीच्या वेळी, काही वक्फ मालमत्ता विषयक प्रकरणांमध्ये धर्मादाय आयुक्तांनी वक्फ मालमत्तेच्या विक्रीस परवानगी दिली असल्याची बाब निदर्शनास आली.

(२) अंशतः खरे आहे. बृहन्मुंबई महानगरपालिकेकडून मुंबईतील वक्फ मालमत्तांच्या विकास/पुनर्विकासासाठी वक्फ मंडळाकडून "ना हरकत प्रमाणपत्र" न घेताच परवानगी घेण्यात येत असल्याची बाब उपरोक्त बैठकीत निदर्शनास आली आहे.

(३) अंशतः खरे आहे. वक्फ बोर्डाच्या मालकीच्या मुंबईतील ९ जागा रु.१०७ कोटी ५५ लाख एवढ्या दरात विकल्या विषयीची कोणतीही बाब सदर बैठकीत निदर्शनास आलेली नाही. तथापि, मा. सर्वोच्च न्यायालयाने विशेष अनुमती ३९२८८-३१२९०/२०११ प्रकरणी दिनांक ११ मे, २०१२ रोजी दिलेल्या निर्णयान्वये धर्मादाय आयुक्त वा वक्फ मालमत्तांच्या व्यवस्थापनाशी संबंधित कोणत्याही अधिकाऱ्याने वक्फ मालमत्तेविषयी दायित्व निर्माण करून, किंवा वक्फ मालमत्तेचे अन्यसंक्रामण करू नये, असे आदेशित केले आहे. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने स्पष्टपणे प्रतिबंध केल्यानंतरही धर्मादाय आयुक्तांकडून वक्फ मालमत्तेच्या विक्रीस परवानगी देणे सुरु आहे किंवा कसे, याबाबीची तपासणी करून, आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करण्याबाबत वक्फ मंडळाला सुचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुलढाणा जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांना पीक विमा योजनेचा लाभ मिळण्याबाबत

(१९) * २०३२२ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) खामगाव (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील ३८ हजार शेतकऱ्यांनी आणि इतर तालुक्यातील सव्वाचार लाख शेतकऱ्यांनी पीक विमा काढला असून या विमापोटी लाखों रुपयांचा भरणा शेतकऱ्यांनी केला असतांना राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेतर्गत खरीप पीक, २०१५ च्या नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्यांना मिळाली नसल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शेतकऱ्यांना पीक विमा योजनेचा लाभ मिळवून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.पांडुरंग फुंडकर : (१) व (२) राष्ट्रीय कृषि विमा योजना खरीप 2015 मध्ये बुलढाणा जिल्ह्यातील सहभागी शेतकरी व त्यांना मिळालेल्या नुकसान भरपाईचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे :-

	सहभागी शेतकरी संख्या (लाख)	नुकसान भरपाईकरीता पात्र ठरलेले शेतकरी (लाख)	नुकसान भरपाई रक्कम (कोटी) रुपये
बुलढाणा जिल्हा	३.६३	२.७७	१८४.३३
खामगाव	०.३२	०.२१	२०.५१

वरीलप्रमाणे नुकसान भरपाईची रक्कम भारतीय कृषि विमा कंपनीमार्फत पात्र शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्यासाठी संबंधित बँकाकडे वर्ग करण्यात आली असून संबंधित बँकामार्फत शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तसेच राष्ट्रीय कृषि विमा योजनेअंतर्गत नुकसान भरपाईची रक्कम शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर तात्काळ जमा करणेबाबत जिल्ह्यातील सर्व बँकाना सूचना देणेबाबत सर्व जिल्हाधिकारी यांना कळविण्यात आले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील वीज वितरण कंपनीने शाळांना
व्यावसायिक दर आकारून वीज बील वसूली केल्याबाबत**

(२०) * १९५३८ श्री.प्रशांत उर्फ शैलेंद्र परिचारक : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री
पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील वीज वितरण कंपनीने शाळांना व्यावसायिक दर लावून वीज बील वसूली केल्याचे दिनांक २९ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंगळवेढा तालुक्यातील शाळांचे मीटरही वीज कंपनीने काढून घेतल्यामुळे शाळा अंधारात सुरु आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त शाळांना व्यावसायिक दर न आकारता तात्काळ निवासी दर आकारण्याबाबत व सदर शाळांचे मीटर त्वरित बसविण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली व करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१), (२) व (३) अंशतः खरे आहे.

मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यामध्ये २५९ शाळांना वीज जोडण्या देण्यात आल्या होत्या. सदरस्थितीत १२४ शाळांचा विद्युत पुरवठा सुरु असून, १३५ शाळांचा विद्युत पुरवठा थकबाकीपोटी कायमस्वरूपी खंडीत करण्यात आला आहे. तसचे २६ शाळांना व्यावसायिक दराने वीज दर आकारणी होत असल्याचे आढळले. सदर २६ शाळांची वर्गवारी व्यावसायिक दराऐवजी सार्वजनिक सेवा दरानुसार बदलण्यात आलेली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**फर्जीवाडा वक्फ बोर्डाच्या मालकीची बेकायदेशिरपणे विकलेली
जमीन वक्फ बोर्डाच्या ताब्यात देण्याबाबत**

(२१) * २१२९८ श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.किरण पावसकर, श्री.खवाजा बेग : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्य अल्पसंख्यांक आयोगाचे अध्यक्ष मोहम्मद हुसेन खान यांनी मा.अल्पसंख्यांक विकास मंत्री यांचेकडे जालन्यातील फर्जीवाडा वक्फ बोर्डाचे सदस्य सय्यद अहमद यांनी फर्जीवाडा वक्फ बोर्डाच्या मालकीची १८ एकर जमीन बेकायदेशीरपणे विकल्याची तक्रार केल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्य अल्पसंख्यांक आयोगाचे अध्यक्ष यांनी केलेल्या तक्रारीनुसार फर्जीवाडा वक्फ बोर्डाचे सदस्य सय्यद अहमद यांचेविरोधात चौकशी करून बेकायदेशीर विकलेली जमीन फर्जीवाडा वक्फ बोर्डाच्या ताब्यात देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) नाही.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

भिवंडीतील तहसिल क्षेत्र पडघा अंतर्गत भादाने ग्रामपंचायत क्षेत्रामधील शासकीय जमिनीमधील रेतीचे अवैधरित्या उत्खनन होत असल्याबाबत

(२२) * २१३५१ श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.विक्रम काळे, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) भिवंडीतील तहसिल क्षेत्र पडघा अंतर्गत भादाने ग्रामपंचायत क्षेत्रामध्ये सर्व्हे नं. ९५ या शासकीय जमिनी मधील रेतीचे जेसीबी मशिनच्या सहाय्याने बेकायदेशीर उत्खनन करून, भूमाफियांकडून त्याची विक्री होत असल्याबद्दल पडघा, भादाने येथील शेकडो नागरिकांनी स्थानिक तहसिल अधिकाऱ्यांकडे तसेच तलाठी, प्रांत, जिल्हाधिकारी यांच्याकडे लेखी तक्रारी करून या भूमाफिया विरोधात कारवाई करण्याची मागणी माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार अवैधपणे शासकीय जमिनीवरील रेतीची विक्री करणाऱ्या भूमाफियां विरोधात कारवाई करण्याबाबत तसेच भूमाफियांशी संगनमत करून त्यांना पाठीशी घालणाऱ्यांवर शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) अशा प्रकारची तक्रार प्राप्त झाल्याचे निदर्शनास आले नाही. मात्र, संबंधित तलाठी यांनी मौजे भादाने, ता.भिवंडी येथील सर्व्हे नंबर ९५ या शासकीय जमिनीस भेट देऊन पाहणी केली असता, सदर जमिनीवर ५ तलाव खोदल्याचे निदर्शनास आले. त्यामधून रेती निघालेली नसल्याने रेतीची विक्री करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. सदर जमिन गुरचरण असून, ग्रामपंचायतीकडे वर्ग केली आहे. त्यामुळे सदर जमिनीची देखभाल करण्याची जबाबदारी ग्रामपंचायतीची असल्याने तहसिलदार भिवंडी यांनी गट विकास अधिकारी, पंचायत समिती भिवंडी यांना सदर प्रकरणी संबंधितांविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्याबाबत ग्रामपंचायत भादाने यांना निर्देश देण्याचे कळविले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील गावांना दुष्काळ निधीचे वाटप करण्याबाबत

(२३) * १९८५२ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील ६२ गावात दुष्काळ निधीचे वाटप झाले असून उर्वरित ७३ गावांना दुष्काळ निधीचे वाटप झाले नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दुष्काळ निधीचे वाटप करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे अंशतः खरे आहे.

नांदेड जिल्ह्याला खरीप पीक अनुदान २०१५ करिता मुखेड तालुक्यातील ७४ गावांना निधी वितरीत करण्यात आला आहे. उर्वरित ६१ गावांना शासनस्तरावर निधी वितरीत करण्यात आला आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**राज्यातील कृषिपंपाच्या वीज जोडणी पासून वंचित
असलेल्या शेतकऱ्यांना वीज जोडणी देण्याबाबत**

(२४) * १९३३१ श्री.जयवंतराव जाधव, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १६४६१ ला दिनांक ४ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भातः सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात शेतकऱ्यांनी वीज जोडणी मिळविण्यासाठी अर्ज व अनामत रक्कम भरूनही २ लाख १० हजार ८४५ शेतकरी वीज जोडणीपासून वंचित आहेत, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, विदर्भातील ६३ हजार शेतकरी तर येवला व निफाड (जि.नाशिक) तालुक्यातील ४००० शेतकरी वीज जोडणीपासून वंचित असल्याचे दिनांक १३ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार कृषिपंपाच्या वीजजोडणी पासून वंचित असलेल्या शेतकऱ्यांना वीजजोडणी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

राज्यात मे-२०१६ अखेर १,७३,९९१ कृषिपंप वीजजोडणी पैसे भरून प्रलंबित आहेत.

(२) होय, हे अंशतः खरे आहे.

सन २०१५-१६ मध्ये विदर्भामध्ये ६५९९७ कृषिपंपांचे उर्जाकरण करण्यात आले असून मे, २०१६ अखेर विदर्भामध्ये ५९९३७ कृषिपंप जोडणीपैसे भरून प्रलंबित आहेत.

सन २०१५-१६ मध्ये नाशिक जिल्ह्यामध्ये १४३३ कृषिपंपांचे उर्जाकरण करण्यात आले असून मे, २०१६ अखेर १७६१० कृषिपंप पैसे भरून प्रलंबित आहेत. त्यापैकी निफाड व येवला तालुक्यामध्ये ४५३७ कृषिपंप जोडणी पैसे भरून प्रलंबित आहेत.

(३) होय, चौकशी केली आहे.

राज्यामध्ये विदर्भ व मराठवाड्याकरिता सन २०१६-१७ मध्ये येणाऱ्या संभाव्य ९४४६२ कृषिपंपांना वीज जोडणी देण्याच्या उद्देशाने रु. ९१६.२० कोटीची योजना मंजूर असून त्यामध्ये विदर्भातील ७०६४८ कृषिपंपांचे उर्जाकरणाकरिता ६८६.१४ कोटी इतका निधी प्रस्तावित आहे.

उर्वरित महाराष्ट्राकरिता सन २०१६-१७ मध्ये येणाऱ्या संभाव्य १,६९,८८९ कृषिपंपांच्या उर्जाकरणाकरिता रु. १६५५.७४ कोटीची योजना महावितरण कंपनीने तयार केली असून त्यामध्ये नाशिक जिल्ह्यासाठी २१९७५ कृषिपंपांचे उर्जाकरण करण्याकरिता रु. २१३.१४ कोटी इतक्या निधीचा समावेश करण्यात आला आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

जळगांव जिल्ह्यातील वीज दरवाढ रोखण्याबाबत

(२५) * २२१०२ श्रीमती स्मिता वाघ : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात दुष्काळी परिस्थिती असतानाही जळगांव जिल्ह्यातील वीज ग्राहकांना ११ टक्के वीज दरवाढ तसेच सुरक्षा अनामत रक्कमेचा भार टाकण्यात आल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार वीज दरवाढ रोखण्याबाबत तसेच, सदरची अनामत रक्कम न घेण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) व (२) जळगांव जिल्ह्यातील वीज ग्राहकांना ११ टक्के दरवाढ माहे मे, २०१६ मध्ये करण्यात आलेली नाही. तसेच जळगांव जिल्ह्यातील वीज ग्राहकांना माहे मे, २०१६ मध्ये वीज नियामक आयोगाच्या विनियमाप्रमाणे अतिरिक्त सुरक्षा अनामत रक्कमेची स्वतंत्र वीज देयके देण्यात आलेली आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**एसके स्टोन नाका, मीरारोड येथील शासकीय भूखंड लाटणाऱ्या
 विकासकास शासन पाठिशी घालत असल्याबाबत**

(२६) * २०१७० श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.किरण पावसकर, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.हरिसिंग राठोड, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मीरारोड येथील एसके स्टोन नाक्याजवळच्या अत्यंत मोक्याच्या ठिकाणावरील १८ एकराच्या भूखंडावर गृहसंकुलाची उभारणी करणाऱ्यास मीरा-भाईंदर पालिकेने परवानगी दिली होती व त्यामोबदल्यात येथील सुविधा भूखंडावर पालिका मुख्यालयाची इमारत बांधून पालिकेस देण्याबाबतचा करारही झाला होता, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मा.मुख्यमंत्र्यांनी याप्रकल्पाचे उद्घाटन केल्यानंतर तेथील नागरीकांनी ही जमीन वादग्रस्त असल्याच्या तक्रारी शासनाच्या वेब पोर्टलवर केल्यानंतर त्याची दखल घेत जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी त्याबाबतच्या चौकशीचे आदेश स्थानिक तहसिलदारांना दिल्यानंतर तहसिल कार्यालयाने केलेल्या तपासणीअंती ज्या जागेवर हा प्रकल्प उभा राहत आहे ती जागा शासकीय मालकीची असल्याची माहिती निदर्शनास आल्याने जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी या कामाला स्थगिती देत त्यांची सखोल चौकशी सुरू केली होती, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, जिल्हाधिकारी, ठाणे यांची दिनांक ३० एप्रिल, २०१६ रोजी ठाणे जिल्हाधिकारी पदावरून बदली झाल्यानंतर त्याच रात्री कोकण विभागीय आयुक्तांची सर्व कायदेशीर प्रक्रियेचे उल्लंघन करून तत्कालीन जिल्हाधिकारी, ठाणे यांचे आदेश कोकण विभागीय आयुक्तांनी रद्द ठरवत खाजगी विकासक यांना पाठीशी घातले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, तत्कालीन जिल्हाधिका-यांची बदली झाल्यानंतर त्याच रात्री विभागीय आयुक्त, कोकण विभाग यांनी जिल्हाधिका-यांचे आदेश रद्द करण्याची कारणे काय आहेत,

(५) असल्यास, या संपूर्ण प्रकरणाची चौकशी करण्यात आली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार शासकीय भूखंड लाटणाऱ्या विकासकावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) मिरा-भाईंदर महानगरपालिकेने मंजूर विकास नियंत्रण नियमावलीमधील तरतूदीप्रमाणे मिरा रोड एस.के. स्टोन नाका येथील ७४९७० चौ.मी. (सुमारे १८.५ एकर) क्षेत्राच्या भूखंडासाठी बांधकाम परवानगी दिलेली आहे. मात्र मिरा भाईंदर महानगरपालिकेस हस्तांतरीत करावयाच्या इमारतीबाबत करारनामा करण्यात आलेला नसून परवानगीच्या आदेशामध्ये याबाबतची अट नमूद केली आहे.

(२) जिल्हाधिकारी, ठाणे यांना प्राप्त झालेल्या एका तक्रारीच्या अनुषंगाने तहसिलदार, ठाणे यांच्या दिनांक २८.१०.२०१५ व उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांच्या दिनांक १७.१२.२०१५ च्या अहवालावरून मौजे भाईंदर येथील जुना सर्व्हे क्र. ४७८पै (नवीन सर्व्हे क्र.११४पै) व ४८१ पै (नविन सर्व्हे क्र. ११३ पै) या जमिनी शासकीय असल्याचे जिल्हाधिकारी, ठाणे यांच्या निदर्शनास आल्याने जिल्हाधिकारी, ठाणे यांनी त्यांच्या दिनांक १८.१२.२०१५ च्या पत्रान्वये आयुक्त, मिरा भाईंदर महानगरपालिका यांना शासनाच्या हितसंबंधाबाबत निर्णय होईपर्यंत सदर जमिनीवरील बांधकाम परवानगी स्थगित करण्यात यावी, असे कळविले आहे,

(३) व (४) फेरफार क्रमांक ९११, दिनांक १५.०१.१९५३ नुसार मौजे भाईंदर, ता.जि.ठाणे येथील सदर जुना स.नं. ४७८ व ४८१ या जमिनी दि सालसेट इस्टेट (लँड रेव्हेन्यू एक्झॅम्शन अँबोलिशन) अँक्ट १९५१ च्या कलम ४ नुसार सरकारी बिन आकारी पडीत म्हणून दाखल करणेबाबत नोंद करण्यात आली. तदनंतर सदर जमिनीच्या खाजगी व्यक्तींच्या लाभात नोंदी झालेल्या असल्याने जमिनीच्या

हस्तांतरणाबाबत उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांनी यासंदर्भात सुनावणीची कार्यवाही सुरु केली होती. सदर कार्यवाहीविरुद्ध मे.आर.एन.ए. कॉर्पोरेशन प्रा.लि. यांनी विभागीय आयुक्त, कोकण यांच्याकडे महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता कलम २५७ अन्वये पुर्नरीक्षण अर्ज दाखल केला होता. सदर पुर्नरीक्षण अर्जाच्या अनुषंगाने विभागीय आयुक्त, कोकण यांनी दिनांक २६/०४/२०१६ रोजी आदेश पारीत करून उप विभागीय अधिकारी, ठाणे यांच्याकडील पुर्नरीक्षणाची कार्यवाही रद्द केली आहे. (५) मौजे भाईंदर, ता.जि.ठाणे येथील सदर मिळकतीबाबतचे फेरफार क्रमांक ४६१६ व ५११२ पुर्नरीक्षणात घेण्याबाबतचा प्रस्ताव जिल्हाधिकारी, ठाणे व विभागीय आयुक्त, कोकण यांच्याकडून प्राप्त झाला असून सदर प्रस्ताव शासन स्तरावर विचाराधीन आहे.

एस.एन.डी.एल. कंपनीने महावितरणची रक्कम थकविल्याबाबत

(२७) * २१३८२ श्री.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नागपूर येथील महावितरणने नेमलेल्या एस.एन.डी.एल. या कंपनीकडे रूपये ८० कोटीची थकबाकीबाबत महावितरणने नोटीस देवून अद्यापही एस.एन.डी.एल. ने थकीत रक्कम भरली नसल्याचे दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार एस.एन.डी.एल. कंपनीकडे असलेली थकित रक्कम भरण्याबाबत तसेच, एस.एन.डी.एल कंपनीवर कारवाई करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) सदर प्रकरणी वितरण फ्रॅन्चाइझी करारातील तरतुदीनुसार पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबई उपनगर गोरेगाव (पूर्व) येथील आरे कॉलनीतील आदिवासी
पाडे वीज पुरवठ्याअभावी अंधारात असल्याबाबत**

(२८) * २०१०८ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी
रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील
काय :-

- (१) मुंबई उपनगर गोरेगांव (पूर्व) आरे कॉलनीतील आदिवासी पाडे मुलभूत सुविधांबरोबरच वीज पुरवठ्याअभावी अंधारात असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गोरेगांव (पूर्व) येथील आरे कॉलनीत २७ आदिवासी पाडे व ४६ झोपडपट्ट्या असून या ठिकाणी रिलायन्स कंपनीने मागील आठ महिन्यांपूर्वी वीज पुरवठा करण्यासाठी वीजचे ट्रान्समीटर बसवली आहे परंतु आरेतील कार्यकारी अधिकारी यांनी "ना हरकत प्रमाणपत्र" देण्यास नकार दिल्याने हे आदिवासी पाडे व झोपडपट्ट्या अंधारात आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील दुष्काळग्रस्त
गावांना दुष्काळी अनुदानाची मदत देण्याबाबत**

(२९) * २०७६३ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन कार्य
मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील दुष्काळामुळे खरीप हंगामातील मका व सोयाबीन पिकांचे नुकसान झाले असून सिल्लोड (जि.औरंगाबाद) तालुक्यातील ११ गावांतील शेतकऱ्यांना शासनाने जाहिर केलेल्या दुष्काळी अनुदानाची मदत मिळालेली नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दुष्काळग्रस्त गावांना दुष्काळी अनुदानाची मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे अंशतः खरे आहे.

सिल्लोड तालुक्यातील ११ गावांपैकी ५ गावातील ५५०० शेतकऱ्यांना दुष्काळी अनुदान वाटप करण्यात आलेला आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात कृषि विभागातील कृषि सहाय्यकांच्या दुर्लक्षामुळे शेतकऱ्यांना कृषि योजनेची माहिती मिळत नसल्याबाबत

(३०) * २०१४५ डॉ.सुधीर तांबे, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी

रुपनवर : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात कृषि विभागाच्या कृषि सहाय्यकांच्या दुर्लक्षामुळे शासनाच्या कुठल्याच योजनेची माहिती शेतकऱ्यांना पुरविली जात नसल्याच्या तक्रारी शेतकऱ्यांमधून होत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मंगळवेढा (जि.सोलापूर) तालुक्यातील आंधळगांव मंडळामधील गावांना कृषि सहायकांनी पूर्वसूचना न देता थेट गावात येऊन गावात सापडतील तेवढ्या लोकांना सोबत घेऊन फोटो काढले व ग्रामकिसान सभा अभियांतांतर्गत शेतकऱ्यांना विविध योजनांची माहिती न देता निघून गेल्याचे दिनांक २२ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शेतकऱ्यांना शासनाच्या योजनांची योग्य माहिती मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) हे खरे नाही.

(२) याबाबत दिनांक २२ एप्रिल, २०१६ रोजी दै.पुण्यनगरी या स्थानिक वर्तमानपत्रात बातमी प्रसिध्द झाली होती. प्रसिध्द झालेल्या बातमीनुसार अधिक माहिती घेतली

असता आंधळगाव मंडळातील गावांमध्ये किसान सभा घेण्यात आलेली होती. वर्तमानपत्रात प्रसिध्द झालेल्या बातमीच्या अनुषंगाने केलेल्या चौकशांती आंधळगाव मंडळातील मौजे आंधळगाव व गणेशवाडी या गावांमध्ये संबंधित तालुका कृषि अधिकारी व त्यांचे अधिनस्त कर्मचाऱ्यांनी शेतकऱ्यांना कृषि विभागामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या विविध योजनांची माहिती दिलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील दुष्काळाग्रस्त ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत करण्याबाबत

(३१) * २०५८६ श्री.आनंदराव पाटील, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सुभाष झांबड : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील दुष्काळाचा आर्थिक तोटा ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांना बसला असून ऊस उत्पन्न घेणाऱ्या पश्चिम महाराष्ट्र व मराठवाड्यातील शेतकरी आर्थिक अडचणीत आल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१६-२०१७ च्या हंगामात ऊसाचे उत्पन्न कमी होऊन साखर कारखाने बंद होण्याच्या मार्गावर आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार दुष्काळाग्रस्त भागातील ऊस उत्पादक शेतकऱ्यांना आर्थिक मदत करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळ तोट्यात जात असल्याबाबत

(३२) * २०३९३ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, श्री.जगन्नाथ शिंदे : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य मार्ग परिवहन महामंडळाचा तोटा रुपये १८०० कोटीच्यावर गेला असून प्रतीवर्षी सुमारे रुपये ३०० कोटी तोटा येत आहे, तसेच, उत्पन्नात होत नसलेली वाढ आणि शासनाकडून येत नसलेली देणी यामुळे एसटीला दैनंदिन खर्च भागविणे कठीण झाले असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, एसटीतून प्रवास करणाऱ्या ज्येष्ठ नागरीक, स्वातंत्र्य सैनिक, पत्रकार, कलाकार आदी संवर्गातील जनतेस शासनाने सवलतीच्या दरात एसटी प्रवास करणाऱ्या घोषणा केलेल्या असतानाही यामुळे शासनाकडून देय असलेली कोटयवधीची रक्कम नियमित व वेळेवर मिळत नसल्यामुळे एसटीचा दैनंदिन खर्च भागविणे कठीण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, सन २०१५-२०१६ या वर्षाच्या अर्थसंकल्पात एसटी महामंडळासाठी १२५ कोटी रुपयांच्या निधीची घोषणा मा.अर्थमंत्री यांनी केली असूनही त्याची अंमलबजावणी झालेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, सदर तोटा कमी करण्यासाठी निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच, प्रवाशांना चांगल्या सुविधा उपलब्ध करून देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) सन २०१४-१५ अखेर रा.प. महामंडळास रु.३९१.०१ कोटी तोटा झाला होता. सन २०१५-१६ या वर्षाचा अंदाजित तोटा रु.३९०.७६ कोटी इतका असून एकूण संचित तोटा रु.२०७६.१० कोटी एवढा आहे.

(२) सवलत मुल्यापोटी राज्य शासनाकडून महामंडळास सन २०१४-१५ चे रु.१२१७.२५ कोटी व सन २०१५-१६ साठी रुपये १३५१.४५ असे एकूण रुपये २५६८.७० कोटी येणे प्रलंबित असून त्यापैकी सन २०१५-१६ मध्ये एकूण रुपये १२१३.८२ कोटी सवलत मूल्य राज्य परिवहन महामंडळाला उपलब्ध करून दिले आहेत.

(३) हे खरे नाही.

(४) राज्य परिवहन महामंडळाचे भारमान उत्पन्नमध्ये वाढ करण्यासाठी प्रवासी वाढवा योजना, नैमित्तिक करारावर देण्यात येणाऱ्या बसेसच्या अटीमध्ये आरामदायी आसन व्यवस्था व अवैध वाहतुकीद्वारे उत्पन्न गळती रोखणे, वार्षिक सवलत कार्ड, मासिक/त्रैमासिक कार्ड योजनांना व्यापक प्रसिध्दी देणे, इत्यादी उत्पन्न वाढीसाठी उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत. प्रवाशांना ई-तिकिट प्रणालीद्वारे तिकिट आरक्षण सुविधा, स्मार्ट कार्ड सुविधा उपलब्ध करून देण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे राज्य परिवहन बसेसवर जीपीएस, व्हीटीएस, सीसीटीव्ही, वायफाय, पॅसेंजर्स इनफॉर्मेशन सिस्टीम इ. सुविधा प्रस्तावित करण्यात आलेल्या आहेत. महामंडळास प्रवास सवलत मूल्याची रक्कम देण्यात येत आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

लातूर जिल्ह्यात चारा छावण्या सुरु करण्यास परवानगी देण्याबाबत

(३३) * २०१९ श्री.अनिल भोसले, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) लातूर जिल्ह्यात जनावरांच्या चाऱ्याची टंचाई निर्माण झाल्यामुळे शासनाने चारा छावणीकरीता रुपये ५० कोटीचा निधी जिल्हा प्रशासनाकडे वर्ग केला असून जिल्ह्यात मंजूर झालेल्या २७ चारा छावण्यांपैकी केवळ ५ चारा छावण्या शासनाच्या जाचक अटीमुळे सुरु करण्यात आल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, दिनांक १ एप्रिल, २०१६ पूर्वी चारा छावण्यांसाठी जिल्हाधिकारी, लातूर यांच्याकडे आलेल्या निधी पैकी ४८ कोटी रुपये अखर्चीक झाल्याने ते शासनाला परत केले असल्याबाबत निवासी उपजिल्हाधिकारी यांनी जाहिर केले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाची जाचक अट रद्द करून चारा छावण्या सुरु करण्यास परवानगी देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे खरे नाही.

लातूर जिल्ह्यात एकूण २५ चारा छावण्यांना मंजूरी प्रदान केली होती. त्यापैकी ११ चारा छावण्या सुरु होत्या. लातूर जिल्ह्याकरिता रुपये ४४३२.५५ लक्ष इतका निधी देण्यात आला होता.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

सुरु ठेवलेल्या चारा छावण्यांसाठी आवश्यक निधी राखून जिल्हाधिकारी, लातूर यांनी रुपये ४३.५५ कोटी इतका निधी समर्पित केला.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**हिरकणी बसच्या अपघातात मृत पावलेल्या व्यक्तींच्या
कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत**

(३४) * २१३३५ श्री.आनंद ठाकूर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र राज्य परिवहन महामंडळाच्या बोईसर (जि.पालघर) येथून निघालेल्या हिरकणी बसच्या अपघातात ३ जणांचा मृत्यू झाल्याचे व १२ प्रवासी जखमी झाल्याची घटना दिनांक २९ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास घडली, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर घटनेची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने या घटनेतील मृत व्यक्तींच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) होय.

(२) दिनांक २९ एप्रिल, २०१६ रोजी राज्य परिवहन बोईसर आगाराची बस क्र. एमएच २०/ बीएल ३२४० ही १४.३० वाजता बोईसर-ठाणे-स्वारगेट मार्गावर धावत असताना अपघात होवून सदर अपघातात राज्य परिवहन चालक, वाहक व त्रयस्थ वाहनातील एक व्यक्ती असे तीघेजण मृत झाले आहेत. तसेच पाच जण जखमी झाले आहेत.

कामगिरीवरील मृत चालक व वाहक यांच्या नातेवाईकांना प्रत्येकी रुपये ५,०००/- आर्थिक तात्काळीक मदत देण्यात आली आहे.

तसेच सदर अपघातात जखमी झालेल्या राज्य परिवहन प्रवाशांना प्रत्येकी रूपये १,०००/- तात्कालिक मदत देण्यात आलेली असून वैद्यकीय बिलांसहीत 'पी' फॉर्मद्वारे मागणी केलेली नुकसान भरपाई व राज्य परिवहन मृत कर्मचाऱ्यांना द्यावयाचे सहाय्य या बाबी राज्य परिवहन महामंडळाच्या कार्यवाहीखाली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मौजे दहिखेड (ता.सोनपेठ, जि.परभणी) येथील जमिनीच्या गैरव्यवहाराबाबत

(३५) * १९६९२ श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अमरसिंह पंडित : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मौजे दहिखेड (ता.सोनपेठ, जि.परभणी) येथील गट क्र.२१० मधील जमिनीच्या ताब्याबाबत तहसीलदार, सोनपेठ यांनी गैरप्रकार करीत चुकीचा आदेश दिल्याबाबत पिडीत शेतकऱ्यांनी उपविभागीय अधिकारी, परभणी यांच्याकडे आक्षेप नोंदवला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार गैरप्रकार करणाऱ्या तहसीलदारांवर कारवाई करण्याबाबत तसेच, पिडीत शेतकऱ्याला न्याय मिळवून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) व (२) मौ.दहिखेड, ता.सोनपेठ, जि.परभणी येथील गट नं. २१० मधील ०८ हे. ९६ आर जमिनीपैकी ०२ हे. १३ आर व ०.२९ आर या जमिनीच्या सन २०१३-२०१४ च्या पेर नोंदणीबाबत तहसीलदार यांनी दि.१४.०७.२०१४ रोजी दिलेल्या निर्णयाच्या विरोधात संबंधित शेतकऱ्यांनी उपविभागीय अधिकारी, पाथरी यांच्या न्यायालयात अपील दाखल केले होते. नंतर अपिलार्थी यांच्या विनंतीवरून अपर जिल्हाधिकारी, परभणी यांनी सदर अपिल उपविभागीय अधिकारी, परभणी यांच्याकडे वर्ग केले आहे.

उपविभागीय अधिकारी, परभणी यांच्या न्यायालयात सदर अपिलावर कार्यवाही सुरु असताना दिवाणी न्यायालय, वरिष्ठ स्तर, गंगाखेड यांचेकडील विशेष दिवाणी दावा क्र.१७/२०१४ मध्ये मा.न्यायालयाने सदरील जमिनीबाबत दि.२८.११.२०१५ रोजी 'जैसे थे' परिस्थिती ठेवण्याचे आदेश दिले असून सदर प्रकरण सद्यस्थितीत न्यायप्रविष्ट आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पैठण (जि.औरंगाबाद) येथील शेतकऱ्यांच्या कृषि पंपास
विद्युत पुरवठा करण्याबाबत**

(३६) * २२१८१ श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पैठण (जि.औरंगाबाद) येथील जायकवाडी जलाशयाच्या लाभक्षेत्रात असलेल्या ६०० कृषि पंपाचा विद्युत पुरवठा खंडीत केल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या फळबागांचे नुकसान होत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शेतकऱ्यांच्या कृषि पंपास विद्युत पुरवठा करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) व (२) मा.उच्च न्यायालय, खंडपीठ औरंगाबाद येथे दाखल झालेल्या जनहित याचिका क्र. १८३/२०१५ वर मा. उच्च न्यायालय, औरंगाबाद यांनी दिनांक ३०.१०.२०१५ रोजी दिलेल्या निर्णयानुसार औरंगाबाद जिल्ह्यातील सर्व मध्यम व लघु प्रकल्पातील उपलब्ध पाणीसाठा फक्त पिण्यासाठी वापरणे आवश्यक असल्याने जायकवाडी धरणाच्या लाभक्षेत्रातील सर्व कृषि पंपाना दिलेले परवाने स्थगित केले असून याबाबतचे जाहीर निवेदन दिनांक ५.११.२०१५ रोजी दै.लोकमत, औरंगाबाद आवृत्तीमध्ये प्रसिध्द करण्यात आले आहे. तसेच लाभक्षेत्रातील सर्व कृषि पंपांचा विद्युत पुरवठा दिनांक ३१.७.२०१६ पर्यंत खंडीत करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. त्यानुसार औरंगाबाद जिल्ह्यातील पैठण तालुक्यातील १३७ रोहित्र व त्यावरील १२४७ कृषि पंपांचा विद्युत पुरवठा महावितरणतर्फे खंडीत करण्यात आला आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**साक्री (जि.धुळे) तालुक्यात अवकाळी पाऊस व गारपीटमुळे नुकसान
झालेल्या शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत**

(३७) * २१६९३ श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सन्माननीय मदत व पुनर्वसन कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) साक्री (जि.धुळे) तालुक्यात अवकाळी पाऊस व गारपीटमुळे डाळींब, कांदा, मिरची रोपांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान झाल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) होय.

साक्री (जि.धुळे) तालुक्यातील ३१ गावातील १६८० शेतकऱ्यांचे माहे मार्च, २०१६ मध्ये कांदा, हरभरा, मका, डाळींब, मसुर या पिकांचे ६९०.७४ हेक्टर क्षेत्रावर नुकसान झालेले आहे. सदर नुकसान हे सन २०१५-१६ च्या खरीप हंगामामधील ५० पैशापेक्षा कमी पैसेवारी असलेल्या गावातील आहे. तसेच सदर गावांना खरीप २०१५ मध्ये अनुदान वाटप करण्यात आलेले आहे. त्यामुळे सदर गावांना पुन्हा अवकाळी पावसाची मदत देय नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील कृषि विद्यापीठातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(३८) * २१७३६ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.विक्रम काळे, अॅड.निरंजन डावखरे, श्री.रामनाथ मोते, श्री.विजय उर्फ भाई गिरकर, श्री.अनिल भोसले, अॅड.जयदेव गायकवाड, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील चार कृषि विद्यापीठातील एकूण सुमारे ३४ टक्के पदे रिक्त असल्यामुळे विद्यापीठांच्या शैक्षणिक संशोधन आणि विस्तार विषयक कामात अडथळे निर्माण होत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर रिक्त पदे भरण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१) होय.

(२) दिनांक १९ मे, २०१६ रोजी मा.मुख्यमंत्री यांच्या अध्यक्षतेखाली कृषि विभागाची आढावा बैठक संपन्न झाली. या बैठकीमध्ये कृषि विद्यापीठांतर्गत रिक्त पदांसंदर्भात ज्या महत्वाच्या संवर्गामध्ये रिक्त पदे आहेत व जे सध्याच्या शासनाच्या आदेशाप्रमाणे भरता येतात ती पदे तातडीने भरण्यात यावीत असा निर्णय झाला आहे. या बैठकीतील निर्णयानुसार आवश्यक कार्यवाही करण्याबाबत राज्यातील चारही कृषि विद्यापीठांना कळविण्यात आलेले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

कमांडची जाचक अट रद्द करणेबाबत

(३९) * २२४५२ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.नरेंद्र पाटील : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) बीड जिल्ह्यात ३३१०७ हेक्टर क्षेत्र कमांड खाली असून वर्षेनुवर्षे सिंचनाचा लाभ मिळालेला नसतानाही त्या क्षेत्राचा समावेश कमांडमध्ये करण्यात येत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, प्रस्थावित आणि विचाराधिन प्रकल्पांच्या कमांडची नोंद शेतकऱ्यांच्या ७/१२ उताऱ्यावर करण्यात आली आहे, सिंचनाचा लाभ मिळत नसतानाही कमांडच्या जाचक अटींना सामोरे जाण्याची वेळ शेतकऱ्यांवर येत असल्यामुळे त्यांनी ही अट रद्द करण्याची मागणी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कमांडची जाचक अट रद्द करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन : (१) अंशतः खरे आहे.

बीड जिल्ह्यात जुन, २०१५ अखेर १,५७,९५० हेक्टर सिंचन क्षमता निर्माण झालेली आहे. यापैकी मागील ५ वर्षांत २८,६५० हेक्टर महत्तम सिंचन (सन २०११-१२) झाले आहे. अवर्षण, अपूरी पाणी उपलब्धता व बिगर सिंचनासाठी (पिण्यासाठी) आरक्षण केल्याने सिंचन कमी होते. तसेच भुसंपादन, पुनर्वसन व निधीच्या कमतरतेमुळे प्रगतीपथावरील प्रकल्प पूर्ण करून प्रत्यक्ष सिंचनासाठी पाणी उपलब्ध करण्यास विलंब होतो.

(२) सिंचन प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता मिळाल्यानंतर नियोजित लाभक्षेत्र अधिसूचित केल्यानंतर तशी नोंद ७/१२ उता-यावर होते. प्रस्तावित आणि विचाराधिन प्रकल्पाच्या कमांडची नोंद प्रचलित नियमानुसार ७/१२ उता-यावर करणे अपेक्षित नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

औरंगाबाद शहरातील मद्यनिर्मिती करणाऱ्या कंपन्यांकडील पाण्याच्या थकबाकीची रक्कम वसूल करण्याबाबत

(४०) * २०५५७ श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.शरद रणपिसे, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) औरंगाबाद शहरातील मद्यनिर्मिती करणाऱ्या कंपन्यांकडे रूपये २२ कोटी ६६ लाख ३६ हजाराची पाण्याची थकबाकी असल्याचे दिनांक २१ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार पाण्याची थकबाकी वसूल करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

(उत्तर आले नाही.)

नेर (जि.यवतमाळ) तसेच मानोरा (जि.वाशिम) तालुक्यातील शेतकऱ्यांना
खरीप हंगामासाठी निधी देण्याबाबत

(४१) * २१९४० श्री.खवाजा बेग, श्री.रामराव वडकुते, श्री.हेमंत टकले,
श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा
खुलासा करतील काय :-

(१) नेर (जि.यवतमाळ) तालुक्यातील सातेफळ, घारेफळ, उमरठा, पांढरी शिरगांव
व आर्णी तालुक्यातील सुकळी तसेच मानोरा (जि.वाशिम) तालुक्यातील १५ ते २०
गावांतील शेतकऱ्यांनी दुष्काळामुळे खरीप हंगामात शेती न करण्याचा निर्णय
घेतल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर शेतकऱ्यांना सिंचनाच्या अपुऱ्या कामांना गती देणे, हेक्टरी
एक लाखाचे कर्ज देणे आणि सन २०१६-१७ या खरीप हंगामासाठी हेक्टरी २० हजार
रुपये मदत निधी देण्याची मागणी स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.मुख्यमंत्री,
मा.महसूल व कृषि मंत्री आदिकडे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केली,
हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय
आढळून आले व तदनुसार खरीप हंगामासाठी निधी देण्याबाबत शासनाने कोणती
कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१) होय.

(२) हे खरे नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यात महावितरण कंपनीने वीज दरवाढ केल्यामुळे
वीज ग्राहक आर्थिक अडचणीत येत असल्याबाबत**

(४२) * १९६३७ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर,
श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह

पंडित : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) डहाणू (जि.पालघर) तालुक्यातील सन १९९१ च्या नोटीफिकेशननुसार उद्योगबंदी आणि वीज टंचाईमुळे या भागातील सर्व प्रकारचे व्यवसाय प्रचंड अडचणीत सापडले असून काही उद्योग गुजरात राज्यात स्थलांतर होण्याच्या प्रयत्नात असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर ठिकाणची उद्योगबंदी उठवून तेथील उद्योगधंदे, व्यवसाय पुर्ववत सुरु होण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) वीज टंचाईमुळे डहाणू (जि. पालघर) तालुक्यातील उद्योग गुजरात राज्यात स्थलांतरीत होण्याच्या प्रयत्नात आहेत, ही बाब खरी नाही. परंतु केंद्र शासनाच्या निर्देशानुसार सन २००८ मध्ये औद्योगिक प्रगणना उपक्रमांच्या सर्वेक्षणानुसार डहाणू तालुक्यातील औद्योगिक पट्ट्यात ८८ औद्योगिक उपक्रम बंद असल्याचे आढळून आले आहेत. घटक बंद पडल्याची सर्वसाधारण कारणे प्रामुख्याने मार्केटिंग, व्यवस्थापनेतील अडचणी, आर्थिक अडचणी इत्यादी अशा आहेत.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महावितरण कंपनीने वीज दरवाढ केल्यामुळे वीज ग्राहक
आर्थिक अडचणीत येत असल्याबाबत

(४३) * २०१३३ श्री.माणिकराव ठाकरे, श्री.शरद रणपिसे, श्री.जगन्नाथ शिंदे, श्री.खवाजा बेग, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, प्रा.जोगेन्द्र कवाडे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त, श्री.आनंदराव पाटील, श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.सतिश चव्हाण, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गाणी : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात मागील चार वर्षात दोनवेळा वीज दरवाढ केल्यानंतरही महावितरणकडून सन २०१६ मध्ये नव्याने वीज दरवाढीचा प्रस्ताव वीज नियामक आयोगाकडे पाठविण्यात आला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सन २०१६ ते २०२० या चार वर्षात रुपये ३९ हजार ५१ कोटींची वसूली करण्यासाठी तब्बल २४ टक्के एवढी वीज दरवाढ करण्याचा प्रस्ताव महावितरणकडून देण्यात आल्यामुळे वीज ग्राहकास आर्थिक संकटाला सामोरे जावे लागणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, कागदोपत्री दरवर्षी साडेपाच टक्के एवढी वाढ दर्शविण्यात आली असली तरीही हे व्याज दरवर्षी चक्रवाढ पध्दतीने आकारण्यात येणार असल्याने पहिल्या वर्षीच्या स्थिर व वीज आकारात ५.५ टक्के, दुसऱ्या वर्षी ११.३ टक्के, तिसऱ्या वर्षी १७.७ टक्के तर चौथ्या वर्षी हे प्रमाण २३.९ टक्के म्हणजेच साधारणतः २४ टक्के एवढे असणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, कर्नाटक, गुजरात, आंध्रप्रदेश, मध्यप्रदेश, छत्तीसगड, गोवा आदीसारख्या राज्यामध्ये साडेचार ते सहा टक्के प्रती युनिट दराने वीज पुरविली जात असताना राज्यात मात्र पावणेसात ते साडेआठ रुपये प्रति युनिट एवढा वीजदर आकारला जात असून राज्यात सर्वात महागडे वीजदर असण्याची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे अंशतः खरे आहे.

दि. २६ जुन, २०१५ च्या वीजदर आदेशानुसार वीजदरात घट झाली आहे.

(२) २०१६-१७ ते २०१९-२० या कालावधीत वीज आकारात वर्गवारीनिहाय साधारणतः ५.५% ते ९.९८ % प्रती वर्ष दरवाढ प्रस्तावित केली आहे.

(३) सदर दरवाढ चक्रवाढ पध्दतीने नसून महागाईच्या दरवाढीला अनुसरून प्रस्तावित केली आहे.

(४) महाराष्ट्रातील वीजदर सकृतदर्शनी इतर राज्यांच्या तुलनेत जास्त दिसत असले तरी काही मूलभूत बाबींचा विचार करणे आवश्यक आहे. जसे की, उपलब्ध वीजनिर्मिती स्त्रोतांमधील भिन्नता, त्या अनुषंगाने बदलणारी वीज खरेदी किंमत, ग्राहक वर्गवारी व ग्राहकांच्या वीज वापरांमधील वैविध्य, तुलनेने मोठे भौगोलिक क्षेत्र, इ. बाबींचा देखील तुलना करताना विचार करणे आवश्यक आहे आणि सर्वात महत्वाचे म्हणजे, महाराष्ट्रात सुमारे ३९ लाख कृषिपंप कार्यान्वित आहेत. त्यांना अंत्यंत कमी सवलतीच्या दरात वीज पुरवठा करण्यात येतो. तसेच त्याकरिता लागणाऱ्या विद्युत पायाभूत सुविधाही मोठ्या प्रमाणावर निर्माण करण्यात आलेल्या आहेत. त्यामुळे याकरिता लागणाऱ्या अनुदान व भांडवली खर्चाची बाबही विचारात घेणे आवश्यक आहे.

मुदखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील निराधारांचे मानधन देण्याबाबत

(४४) * १९८७१ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय सामाजिक न्याय मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुदखेड (जि.नांदेड) तालुक्यातील निराधारांचे मानधन गेल्या चार ते पाच महिन्यांपासून प्रलंबित असून निराधारांना मानधन मिळत नसल्याने दुष्काळी परिस्थितीत निराधारांचे हाल होत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार निराधारांना मानधन देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. राजकुमार बडोले : (१) नाही.

(२) माहे जानेवारी, फेब्रुवारी, मार्च व एप्रिल, २०१६ या महिन्यांचे अनुदान वितरीत करण्यात आले असून, माहे मे व जून, २०१६ च्या अनुदानाचे देयक कोषागार कार्यालयात सादर केले आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मुंबईतील मोटारसायकलींच्या मूळ रचनेत बदल केलेल्या
पिड्डा वाहनांची आरटीओकडे नोंद नसल्याबाबत**

(४५) * २०१२२ श्री.जनार्दन चांदूरकर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईत अनेक पिड्डा वाहने असून या वाहनांची आरटीओकडे नोंद नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले असून यामुळे आरटीओचा लाखो रुपयांचा महसूल बुडत आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, मोटारसायकलींच्या मूळ रचनेत बदल करून त्यावर पिड्डा ठेवण्याची सोय केली जाते, यामुळे पिड्डाच्या होम डिलीवरीसाठी वापरल्या जाणाऱ्या दुचाकींचा मालवाहू वाहनांमध्ये समावेश होतो अशा व्यावसायिक वाहनांची आरटीओकडे नोंद करणे आवश्यक आहे असे असूनही या वाहनांची नोंद केली जात नाही तसेच काही प्रसंगी हे पिड्डा चालक वाहतुकीचे नियम मोडत असून ही वाहने विनापरवाना रस्त्यालगत उभी असतानाही त्यावर कारवाई केली जात नाही, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) दिनांक ९ मे, २०१६ रोजी अशा आशयाची बातमी दैनिक लोकमत वृत्तपत्रात प्रसिध्द झाली होती.

(२) व (३) पिड्डा वाहतुकीसाठी मोटार सायकलींच्या मूळ रचनेत बदल केल्यास अशा वाहनांची नोंदणी व्यावसायिक संवर्गात करण्याबाबत परिवहन आयुक्त कार्यालयाच्या दिनांक ३० सप्टेंबर, २०१० च्या परिपत्रकाद्वारे सूचना जारी करण्यात आल्या आहेत. तसेच परिवहन आयुक्त कार्यालयाच्या दिनांक ३ ऑगस्ट, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये पिड्डा वाहतुकीसाठी मोटार सायकलींच्या मूळ रचनेत बदल केलेल्या परंतु परिवहन संवर्गात नोंदणी न झालेल्या वाहनांवर कारवाई करण्याबाबत सूचना जारी केल्या आहेत.

प्रादेशिक परिवहन कार्यालय, मुंबई (पश्चिम) येथे पिडझा वाहतूक करणाऱ्या ४ दुचाकी वाहनांची परिवहन संवर्गात नोंदणी करण्यात आली आहे. परिवहनेत्तर संवर्गातील पिडझा वाहतूक करणाऱ्या वाहनांवर मुंबई शहरात ७२ वाहनाविरूद्ध कारवाई करून ८४०० रु.दंड आकारण्यात आला आहे.

पिडझा वाहतूक करणाऱ्या वाहनांचे चालक वाहतूकीचे नियम मोडत असल्यास व विनापरवाना रस्त्यालगतच वाहने उभे करत असल्यास त्याच्याविरूद्ध वाहतूक पोलीसांमार्फत वेळोवेळी कारवाई करण्यात येते.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठिबक सिंचनाचे अनुदान शेतकऱ्यांना देण्याबाबत

(४६) * २०७७४ श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय कृषि मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने ठिबक सिंचनावर दिले जाणारे अनुदान कमी केल्याने गत वर्षीच्या प्रस्तावावरील सर्व शेतकरी अनुदानापासून वंचित असून बुलढाणा जिल्ह्यातील ६८,६५९ शेतकऱ्यांना अनुदान दिले नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यावर्षी कृषि विभागाची परवानगी घेणे बंधनकारक करण्यात आले, त्यामुळे मागील सर्व प्रस्ताव प्रलंबित आहेत, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबतचे निकष बदलून ठिबक सिंचन अनुदान शेतकऱ्यांना त्वरीत मिळावे यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. पांडुरंग फुंडकर : (१), (२), व (३) सूक्ष्म सिंचनासाठी शेतकऱ्यांकडून ऑनलाईन अर्ज स्विकारून उपलब्ध निधीच्या मर्यादेत प्राथम्य क्रमानुसार सूक्ष्म सिंचन संच बसविण्यासाठी पूर्व परवानगी देण्यात येते. ज्या अर्जदारांनी पूर्व परवानगी घेऊन सूक्ष्म सिंचन संच बसविलेले आहेत. असेच अर्जदार अनुदानासाठी पात्र ठरतात. सन २०१५-१६ अखेर रु.४९.९९ लक्ष एवढ्या रकमेचे पूर्व संमती दिलेले १२७ अर्ज प्रलंबित आहेत. सदर अर्जदारांना अनुदान वाटपाची कार्यवाही सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील वक्फ बोर्डाच्या जमिनीच्या बेकायदेशीर व्यवहाराबाबत

(४७) * २०४१३ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.रामराव वडकुते, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.खवाजा बेग, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अनिल भोसले, श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय अल्पसंख्यांक विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील वक्फ बोर्डाच्या ताब्यातील जमिनीची विक्री करण्यात येवू नये असा अंतरिम निकाल मा.सर्वोच्च न्यायालयाने देवूनही सदर जमिनीची विक्री आणि लीजवर देण्याच्या घटना घडल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार वक्फ जमिनीच्या बेकायदेशीर व्यवहाराबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे : (१) अंशतः खरे आहे. काही वक्फ मालमत्ता विषयक प्रकरणांमध्ये धर्मादाय आयुक्तांनी वक्फ मालमत्तेच्या विक्रीस परवानगी दिली असल्याची बाब निदर्शनास आली आहे.

(२) मा.सर्वोच्च न्यायालयाने विशेष अनुमती ३९२८८-३१२९०/२०११ प्रकरणी दिनांक ११.५.२०१२ रोजी दिलेल्या निर्णयान्वये धर्मादाय आयुक्त वा वक्फ मालमत्तांच्या व्यवस्थापनाशी संबंधित कोणत्याही अधिकाऱ्याने वक्फ मालमत्तेविषयी दायित्व निर्माण करून, किंवा वक्फ मालमत्तेचे अन्यसंक्रमण करू नये, असे आदेशित केले आहे. मा.सर्वोच्च न्यायालयाने स्पष्टपणे प्रतिबंध केल्यानंतरही धर्मादाय आयुक्तांकडून वक्फ मालमत्तेच्या विक्रीस परवानगी देणे सुरु आहे किंवा कसे, याबाबीची तपासणी करून, आवश्यक ती पुढील कार्यवाही करण्याबाबत वक्फ मंडळाला सूचना देण्यात आलेल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

महावितरण कंपनीच्या समायोजन आकार वसुलीत झालेला गैरव्यवहार

(४८) * २१००५ श्री.अनिल भोसले, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.किरण पावसकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, श्री.खवाजा बेग, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.सुनिल तटकरे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महावितरण कंपनीच्या समायोजन आकार वसुलीत गैरव्यवहार झाला असून वीज खरेदी खर्चापेक्षा इंधन आकार अनेक पटीने वसुल करण्यात आला आहे, गत दोन वर्षात रुपये ७४८० कोटी जादा आकारले गेले असल्याने सदर प्रकरणाची चौकशी करण्याची मागणी महाराष्ट्र वीज ग्राहक संघटनेच्या अध्यक्षांनी माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, गतवर्षी ३.७० पैसे प्रति युनिट वीज खरेदीचा असलेला दर व ३.६८ पैसे प्रत्यक्षात झालेली वीज खरेदी असे असूनही प्रत्येक युनिटमागे ४७ पैशांप्रमाणे जादा वसुल केलेले रुपये ४३८६ कोटी जादा आकारले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार महावितरण कंपनीचा समायोजन आकार जादा वसुल करून गैरव्यवहार केलेल्या संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) गत दोन वर्षात रुपये ७४८० कोटी जादा आकारले गेले हे खरे नाही. सदर प्रकरणाची चौकशी करण्याची मागणी महाराष्ट्र वीज ग्राहक संघटनेचे अध्यक्षांनी माहे जून, २०१६ मध्ये केली आहे.

(२) हे खरे नाही. महावितरणने महाराष्ट्र विद्युत नियामक आयोगाकडे बहुवर्षीय वीज दर याचिकेच्यावेळी दिलेला सन २०१५-१६ साठीचा वीज खरेदीचा प्रस्तावित दर हा रु. ३.६८ प्रति युनिट गृहीत धरण्यात आला होता. परंतु प्रत्यक्षातील वीज खरेदीचा दर अंदाजे रु. ३.८० प्रति युनिटच्या आसपास आहे.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महाराष्ट्र राज्य वीज पारेषण कंपनीमध्ये तांत्रिक संवर्गातील विविध पदांच्या सरळ सेवा भरती प्रक्रियेच्या गैरप्रकाराबाबत

(४९) * २१७५८ श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्र राज्य वीज पारेषण कंपनीमध्ये दिनांक ८ जानेवारी, २०१४ रोजी घेण्यात आलेल्या तांत्रिक संवर्गातील विविध पदांच्या सरळ सेवा भरती प्रक्रियेत गैरप्रकार झाल्याची बाब माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, भरती प्रक्रियेत झालेल्या गैरप्रकाराची चौकशी करून शासनाने दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) हे खरे आहे.

(२) उमेदवारांच्या अनुभवाबाबत तक्रारी प्राप्त झाल्याने महापारेषण कंपनीने दक्षता विभागामार्फत उमेदवारांच्या प्रमाणपत्रांची पडताळणी केली असता, काही उमेदवारांना बनावट प्रमाणपत्रे सादर केल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्या अनुषंगाने संबंधीत कर्मचाऱ्यांविरुद्ध महापारेषण कंपनीने शिस्तभंगविषयक कारवाई सुरु केली आहे.

भविष्य काळातील भरती प्रक्रियेबाबत अधिक सुस्पष्टता येण्यासाठी महापारेषण कंपनीने सविस्तर सूचना प्रशासकीय परिपत्रकाद्वारे निर्गमित केल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बीड जिल्ह्यातील विद्युत अपघातामध्ये मृत्यूमुखी पडलेल्यांच्या वारसांना आर्थिक मदत देण्याबाबत

(५०) * २२४४६ श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.अब्दुल्लाखान दुर्गणी, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बीड जिल्ह्यात सन २०१५-२०१६ या आर्थिक वर्षात विद्युत अपघातामध्ये २६ जणांचा मृत्यू झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, महावितरणच्या दिनांक २० नोव्हेंबर, २००८ व दिनांक २२ मार्च, २०११ च्या परिपत्रकानुसार मृतांच्या वारसांना आर्थिक मदत देण्यात आलेली नाही, हे ही खरे आहे काय,

- (३) असल्यास, मौजे धुमेगाव (ता.गेवराई, जि.बीड) येथील मयत शांताबाई झिरपे यांच्या वारसाला उक्त परिपत्रकानुसार मदत देण्याची मागणी लोकप्रतिनिधींनी दिनांक २० एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास मुख्य अभियंता, लातूर यांच्याकडे करूनही संबंधितांना आर्थिक मदत देण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार विद्युत प्राणांतिक अपघातामध्ये मृत्यू पावलेल्यांच्या कुटुंबियांना आर्थिक मदत देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) होय, हे खरे आहे.

बीड जिल्ह्यांतर्गत सन २०१५-१६ या वर्षात एकूण २९ व्यक्तींचे मृत्यू विद्युत अपघाताने झाले आहेत.

(२) हे अंशतः खरे आहे.

महावितरण कंपनीकडून एका मृताच्या वारसदारास ४.०० लाख रुपयांची मंजूरी देण्यात आलेली आहे. उर्वरित देय असलेल्या प्रकरणामध्ये, मृताच्या वारसदारांनी कागदपत्राची पूर्तता केल्यानंतर पुढील कार्यवाही करण्यात येईल.

(३) होय, हे खरे आहे.

(४) मुख्य विद्युत निरीक्षकाच्या अहवालानुसार सदर अपघातास संबंधित व्यक्ती तसेच महावितरण कंपनी जबाबदार असल्याचे निष्पन्न झाले असून, सदर मयत व्यक्तींच्या कुटुंबास आर्थिक मदत तातडीने देण्याबाबतची शिफारस कार्यकारी अभियंता, महावितरण, बीड यांच्याकडे केली आहे.

(५) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दिल्ली-मुंबई इंडस्ट्रियल कॉरिडारची संपादित केलेल्या
जमिनीचा मोबदला मिळत नसल्याबाबत**

(५१) * २०५७६ श्री.सुभाष झांबड, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय उद्योग मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) दिल्ली-मुंबई इंडस्ट्रियल कॉरिडारसाठी संपादित केलेल्या जमिनीचा मोबदला मिळत नसल्यामुळे औरंगाबाद मधील निलजगांव, जांभळी, चिंचोली, मेहरवान नाईक तांडा परिसरातील शेतकऱ्यांनी आंदोलनाचा इशारा दिल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार प्रकल्पबाधित शेतकऱ्यांना मोबदला देण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.सुभाष देसाई : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) मौजे चिंचोली, जांभळी, मेहरवान नाईक तांडा व निलजगांव या गावांमधील एकूण ८७५.९१५ हे.आर क्षेत्राची कलम ३२ (१) ची अधिसूचना दिनांक १४/४/२०१६ रोजी प्रसिध्द करण्यात आली असून जमिनीच्या मोबदल्यापोटी प्रादेशिक अधिकारी, औरंगाबाद यांनी मागणी केलेल्या रु.५१२.४३ कोटी निधीपैकी रुपये ३०० कोटी इतका निधी उपविभागीय अधिकारी, पैठण फुलंब्री यांना उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. आजपर्यंत ३६७.८८ हे.आर जमिनीच्या मोबदला पोटी रुपये २०९ कोटी संबंधित शेतकऱ्यांना वाटप करण्यात आले आहेत. उर्वरित मावेजा/ मोबदला वाटप निवाडे जाहीर करून वाटप करण्याची कार्यवाही उप विभागीय अधिकारी, पैठण फुलंब्री यांचेमार्फत सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

ठाणे शहराच्या हद्दीतील अनेक स्कूल बस फिटनेस

प्रमाणपत्राविना अनधिकृत सुरु असल्याबाबत

(५२) * १९६५१ श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर, श्री.जयवंतराव जाधव, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.अनिल भोसले, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रविंद्र फाटक : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे शहराच्या हद्दीतील एकूण ११०० स्कूल बसेसपैकी केवळ २५० स्कूल बसच्या मालकांनी आपल्या बसेसची फिटनेस प्रमाणपत्र मिळवली असून ८५० बसेसना फिटनेस प्रमाणपत्र दिलेले नसल्याने त्या बसेस अनधिकृतपणे शाळांमध्ये कार्यरत असल्याचे माहे जून, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले, तदनुसार अनधिकृतपणे चालणाऱ्या बसेसवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) दिनांक ०३.०६.२०१६ रोजीच्या पुढारी वृत्तपत्रामध्ये अशी बातमी आली होती. परंतु प्रादेशिक परिवहन अधिकारी, ठाणे यांनी त्यांच्या कार्यालयीन अभिलेखाची पडताळणी केली असता ११०७ स्कूल बस वाहनांपैकी १००४ वाहनांचे योग्यता प्रमाणपत्र विधीग्राह्य आहेत.

(२) मा.उच्च न्यायालयाच्या आदेशाने वाहन मालकांना व वाहन मालकांचे प्रतिनिधी यांना प्रत्यक्ष कार्यालयात बोलावून वाहनांची फेरतपासणी करून घेण्याबाबत अवगत करण्यात आले होते. काही शाळांना मे, २०१६ व जून, २०१६ या कालावधीत सुट्टी असल्याने वाहन चालक व शाळा व्यवस्थान यांच्यातर्फे वाहन तपासणीसाठी संपर्क झाला नाही. तथापि, ज्या शाळा व्यवस्थापनाशी संपर्क साधला गेला त्या शाळेची वाहने प्रत्यक्ष शाळेत जाऊन तपासणी करण्यात आली आहे. ज्या वाहनांची फेरतपासणी झाली नाही अशा वाहनांची फेरतपासणी करण्याच्या सूचना वायुवेग पथकांना देण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**टाकळी, खुजडा, दरेगाव (ता.मुदखेड, जि.नांदेड) येथे बेकायदा
वाळुचा (रेती) साठा जमा करून ठेवल्याबाबत**

(५३) * १९९०५ श्री.अमरनाथ राजूरकर : सन्माननीय महसूल मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) टाकळी, खुजडा, दरेगाव (ता.मुदखेड, जि.नांदेड) येथे बेकायदा वाळुचा (रेती) साठा जमा करून ठेवल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील अवैध वाळु साठे साठवण केल्याचे अंदाजित पंचनामे करून शासन त्याकडे जाणिवपूर्वक दुर्लक्ष करित आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार बेकायदा वाळुचा (रेती) साठा जमा करून ठेवल्याप्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. चंद्रकांत पाटील : (१), (२) व (३) माहे मार्च, २०१६ मध्ये केलेल्या तपासणीत मौजे टाकळी, खुजडा, दरेगाव व चिलपिंपरी (ता.मुदखेड, जि.नांदेड) या ०४ गावातील ६६ ठिकाणी निदर्शनास आलेला ४१५० ब्रास वाळूसाठा जप्त करण्यात आला. सदर वाळूसाठ्याचा लिलाव करण्यात आला असता, लिलावात २२०२ ब्रास वाळूचा लिलाव होऊन, लिलावद्वारे प्राप्त झालेली रक्कम रुपये १६,९९,९५२/- शासनजमा करण्यात आलेली आहे. उर्वरित रेतीसाठ्याचा पुन्हा लिलाव करण्यात येत आहे.
(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विदर्भ व मराठवाड्यात उद्योगांना सवलतीच्या दराने वीज दर लागू
करण्याकरीता नेमलेल्या समितीच्या अहवालाबाबत**

(५४) * २०४२१ श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी

रुपनवर : सन्माननीय ऊर्जा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विदर्भ व मराठवाड्यातील उद्योगांना उत्तेजन देण्यासाठी सवलतीच्या दराने वीज दर लागू करण्याचे शासनाने जाहिर केल्यानंतर यासंदर्भात उच्च स्तरीय समिती नेमण्यात आली होती व या समितीने सादर केलेल्या अहवालावर विचार करण्यासाठी मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली समिती नेमण्यात आली होती, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त दोन्ही समित्यांनी सादर केलेल्या अहवालातील शिफारशींचे स्वरूप काय आहे व त्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) शासनाने नेमलेल्या उक्त दोन समित्यांच्या अहवालातील शिफारशींवर कोणतीही कार्यवाही करण्यात आली नसल्यास त्याची कारणे काय आहेत व त्याबाबत कार्यवाही करण्यासाठी किती कालावधी लागणे अपेक्षित आहे ?

श्री. चंद्रशेखर बावनकुळे : (१) विदर्भ व मराठवाड्यातील उद्योगांना उत्तेजन देण्यासाठी सवलतीच्या दराने वीज दर लागू करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, नागपूर यांच्या अध्यक्षतेखाली आंतर विभागीय समिती गठीत करण्यात आली होती. सदर आंतरविभागीय समितीच्या अहवालातील शिफारशींची छाननी करून उपयुक्त मुख्य बाबी निश्चित करण्यासाठी मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली सचिव समिती गठीत करण्यात आली होती.

(२) व (३) आंतरविभागीय समिती व सचिव समिती यांनी शिफारस केलेल्या सवलतींमध्ये सर्वसाधारण सवलतींतर्गत पारेषण शुल्कामध्ये सवलत व वीज विक्रीकरामध्ये सवलत त्याचप्रमाणे प्रोत्साहनपर सवलतींतर्गत TOD (Time of Day) सवलत, इंधन समायोजन शुल्कामध्ये सवलत देण्याविषयी शिफारस केलेली होती.

सदर दोन्ही समितींच्या शिफारशींवर अंतिम निर्णय घेण्याकरिता दिनांक ४ जून, २०१६ च्या शासन निर्णयान्वये मंत्रीमंडळ उपसमिती गठीत करण्यात आली. सदर मंत्रीमंडळ उपसमितीने सदर प्रस्तावाबाबत विचार विनिमय करून राज्यातील विदर्भ, मराठवाडा, उत्तर महाराष्ट्र, D व D+ क्षेत्रातील औद्योगिक ग्राहकांना वीजदरात सवलत देण्याचा निर्णय घेतला असून त्याबाबतचे आदेश शासन निर्णय क्र.संकीर्ण-२०१५/प्र.क्र.२३८/ऊर्जा-५, दिनांक २९ जून, २०१६ अन्वये निर्गमित करण्यात आला आहे.

एसटी महामंडळाच्या वर्धा विभागात साहित्य खरेदीत झालेला गैरव्यवहार

(५५) * २१०३१ श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.संदिप बाजोरिया, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.खवाजा बेग, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.अनिल सोले, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय परिवहन मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) एसटी महामंडळ वर्धा विभागात साहित्य खरेदीत गैरव्यवहार झाल्याची बाब नागपूर विभागीय कार्यालयाने माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान केलेल्या चौकशीवरून निदर्शनास आल्याने प्रादेशिक व्यवस्थापकांनी विभागीय पुरवठा अधिकारी व विभागीय लेखा अधिकारी यांना कारणे दाखवा नोटीस बजावली आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, वर्धा विभागातील सेवाग्राम येथे वाहनांचे सुट्टे भाग खरेदी करण्यात गैरव्यवहार झाल्याच्या तक्रारीनुसार न्यायालयाच्या निर्देशानंतर चार अधिकाऱ्यांसह एक लिपिकावर माहे फेब्रुवारी, २०१६ मध्ये सेवाग्राम ठाण्यात गुन्हा दाखल करण्यात आला असून गुन्ह्याचा तपास पूर्ण झाला आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. दिवाकर रावते : (१) प्रादेशिक व्यवस्थापक रा.प.नागपूर यांनी विभागीय भांडार अधिकारी व विभागीय लेखा अधिकारी यांना आरोपपत्र दिले असून त्यांचेवर प्रादेशिक व्यवस्थापक रा.प.नागपूर यांचे मार्फत प्रमादीय कारवाई सुरू आहे.

(२) व (३) श्री.प्रल्हाद तिडके, प्रमुख कारागिर यांचे तक्रारीवरून मा. जिल्हा न्यायालय-१ आणि ए.एस.जे.वर्धा यांचे आदेशान्वये श्री.व्ही.टी.गव्हाळे, विभाग नियंत्रक, श्री. आर.के.चौरसिया सेवानिवृत्त, विभागीय वाहतूक अधिकारी, श्री. अशोक वाडीभस्मे, विभागीय वाहतूक अधीक्षक, श्री. राजू करपते, वरिष्ठ लिपीक रा.प.वर्धा, श्री.व्ही.व्ही.माहुरे, सुरक्षा व दक्षता अधिकारी रा.प.वर्धा यांचेवर सेवाग्राम पोलीस स्टेशन, वर्धा येथे गुन्हा क्र.१६०/२०१६ दिनांक २२ फेब्रुवारी, २०१६ नुसार भा.दं.वि.क्र.१२० ब, ४२०, ४६८, २०१, ५०४, ३४ व आर डब्ल्यू-३ (१) (२) अन्वये गुन्हा दाखल करण्यात आला असून पोलीस स्टेशन सेवाग्राम, वर्धा यांच्याकडे सदर गुन्ह्याचे अन्वेषण सुरू आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
मुंबई.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मध्यवर्ती मुद्रणालय, मुंबई.